

Hva skjer i Grimsdalen sommeren 2019

*Husk også Grimsdalsdagene
2. – 4. aug.!*

Styret for *Grimsdalen* vil gjennom dette skrivet informere husdyreiere og setereiere i Grimsdalen og andre interesserte om hva som skjer i Grimsdalen i sommer.

«*Grimsdalen*»

«*Grimsdalen*» er en frivillig organisasjon som ble stiftet i 2005. Arbeidet startet opp allerede i 2002 med Dovre kommune som ansvarlig. Setereiere og rettighetshavere i Grimsdalen er automatisk medlem i organisasjonen. Aktiviteten i «*Grimsdalen*» har vært knyttet til tiltak for å ta vare på kulturlandskapet i Grimsdalen landskapsvernområde. Disse kulturlandskapsverdiene er i stor grad knyttet til århundrelang seterdrift.

Økonomiske rammer i 2019

Arbeidet er finansiert gjennom offentlige tilskudd: SMIL-midler, skjøtselsmidler via nasjonalparkstyret/SNO og ulike andre offentlige støtteordninger. Den økonomiske situasjonen for arbeidet er generelt usikker pga. at tilskuddene varierer fra år til år. En begrenset egenkapital gir mulighet for å drive noe tid til tross for usikre tilskudd.

1. Skjøtselstiltak i Grimsdalen

Beitetilsyn - Beiting i utmark med storfe, hest, geit

Gjeterne som er tilsatt i sommer er Mette Berg og Øystein Tønne som har vært gjeterne i Grimsdalen i flere år, sist sommeren 2017. Gjeterne vil bo på setra til Eivind Bjørnsgaard på Tollevshaugen og vil være i Grimsdalen i tidsrommet 18. juni - ca. 20. september.

Dyretallet i Grimsdalen vil være omtrent det samme som de siste årene med ca. 350-400 storfe, ca. 30 hester og 50 gammel norsk spelsau. Som før vil dyretilsyn være hovedoppgaven for gjeterne, men de vil også ha oppgaver med fjerning av einer utenfor kveene, tilsyn og reparasjon av gjerder på sanke-/sleppkveer osv.

○ **Bruk av kveer under og etter sanking**

Som tidligere år er det bruk for kveer under og rett etter sanking om høsten. Styret ber om at brukere som ikke ønsker at kveer skal brukes under sanking, varsler Eivind eller Ole Martin. Det er planer om å etablere en kve spesielt beregnet på slipp av større besetninger med ammekyr, planlagt ved Bjørnsgardsætre. Denne kvea som også vil bli brukt under sanking er planlagt ferdig i løpet av sommeren.

○ **Slipp av dyr**

Hesteslipp blir mandag 17. juni kl 1900 med oppmøte i god tid på kvea vi får disponere på Tollevshaugen. Vi forutsetter at alle hestene slippes samtidig - vår erfaring er at dette er viktig for å skape gode flokker i løpet av sommeren! Husk at hestene skal ha gjennomført markkur. Merking av dyr – se eget skriv og beiteavtale.

Slipp av storfe - viktig:

- Nøyaktig tid og sted for slipp avtales med styret i *Grimsdalen* ved Eivind Bjørnsgaard, ev. Ole Martin Svelstad. Gjeterne blir informert om slipp via styret. Siden telefondekningen i Grimsdalen er dårlig, må det gis beskjed om slipp i god tid, så gjeterne kan få melding om dette i god tid.
- Det er viktig at gjeterne eller styrets representant, Eivind/Ole Martin deltar ved slipp
- Dyr fra garder med seter i Grimsdalen blir sluppet fra setra (eks. Talleraas – Staksto, Bergseng – Tollevshaugen/Løken, Granseth/Åsen – Verkjesseter, Bjørnsgaard – Tollevshaugen, Fellesfjoset - Tollevshaugen osv).
- For andre besetninger som er godt kjent i Grimsdalen kan dyra slippes der de er sluppet før. Det er ønskelig at besetningene spres i dalen.
- For eiere som har hatt dyr i Grimsdalen tidligere, kan dyra slippes før gjeterne er på plass. Da må dyreeierne selv ta ansvaret for dyra fram til gjeterne starter arbeidet.
- NB! Nye besetninger i Grimsdalen må slippe dyr etter anvisning fra styret!

NB! Fullstendige dyrelister leveres direkte til gjeterne eller legges i postkassa merket med «Grimsdalen» som blir satt opp utenfor gjeterhuset ved Tollevshaugen. Viktig at kopi av dyrelistene også sendes til berit.fiksdahl@dovre.kommune.no, ev.: Dovre kommune, Kongsv. 4, 2662 Dovre. Beitetilsynet tar ikke ansvar for dyr før det er levert dyreliste. Det må gis spesiell beskjed til gjeterne eller Berit om dyr som skal kalve før sanking. Det er ønskelig at dyreeiere tar kontakt med gjeterne i løpet av sommeren når de er på tur for å se til dyra i Grimsdalen. Ellers gjelder det som står i beiteavtalen.

○ **Sanking - sankehelg**

I år er det satt opp sankehelg 21. og 22. september, men med forbehold om beite, forhold med dyra osv., men sankingen vil starte tidligere. Flere besetninger vil være ferdig sanket før sankehelga. Dyreeiere må derfor være forberedt på å hente heim dyr på kort varsel allerede før sankehelga. Det er praktiske utfordringer knyttet til beitedyr som går i Grimsdalen etter sankinga. Dette ønsker vi å unngå.

Alle hestene må sankes samtidig. Dette avtales seinere med gjeterne/styret i samarbeid med Kvistli som har flest hester.

Saltsteiner

Saltsteiner må ikke settes ut tett inntil seterstulene, innenfor seterstulene eller tett ved Grimsdalsvegen! Slik plassering av saltsteiner samler mange dyr og gir møkk, klin og mange beitedyr i områder der dette er uønsket. For å redusere tråkkslitasje, forurensing fra steinene og spredning av klauvsmitte er det best om saltsteiner settes opp der det er fast og tørr grunn, gjerne fjell, og gjerne flyttes 2-3 ganger i løpet av sommeren. Det bør brukes hvit saltstein som kan beites av alle dyr.

Krattknusing – Rydding av einer

Rydding av einer er viktig for å hindre gjengroing i Grimsdalen. Setereierne må selv gjøre jobben på einerdekte arealer inne på seterkveene. Dette kan søkes tilskudd gjennom SMIL-ordningen. På områder med mye stein er manuell rydding, litt nå og da, det mest effektive, men det kan også nyttes traktor med vinsj. For områder med lite stein er krattknuser eller beitepusser godt egna og effektivt. For områder utenfor seterkveene har *Grimsdalen* et ansvar, og metodene er de samme som inne på seterkveene. Aktuelle områder for einerfjerning i 2019 er: rundt Bjørnsgardsætre, ovenfor Tollevshaugen, mellom vegen og Grimse mellom Pundarvangen og Buåe og utenfor Mesætermyme. Arbeidet planlegges i samråd med nasjonalparkforvalterne for Rondane/Dovre.

Vedhogst og skogtynning

Gjennom Grimsdalsprosjektet har det vært tilbudt vedhogst og gjennomført skogtynning. Det er fortsatt vedteiger for alle interesserte. Disse er som før ved Buåe/Pundarvangen. Det vil etter avtale med Statskog også bli åpnet for hogst av furu langs setervegen opp til Tollevshaugen og utenfor vegen ved Stakstosetrene. Formålet med vedhogsten er å åpne områdene for å bedre forholdene for beitedyr, ta vare på verdifullt biologisk mangfold og for at det skal se trivelig ut. Erik Kristian Talleraas viser ut vedteiger.

2. Tilskudd gjennom organisasjonen *Grimsdalen*

- **Setring.** *Grimsdalen* har gitt et ekstra tilskudd til de som setrer i Grimsdalen for setre som tilfredsstiller kravene til statlig setertilskudd. Tilskuddet er på 10 000 kr pr. seter som setrer og kommer i tillegg til statlig setertilskudd. *Grimsdalen* gir også tilskudd til å holde geit i Grimsdalen. Tilskuddet er 200 kr pr. geit inntil 50 geit og 50 kr pr. geit over 50 geit. Søknadsfrist 1. oktober.
- **Tilskudd til skjøtsels- og ryddetiltak.** Grimsdalen vil ikke gi tilskudd til skjøtsels- og ryddetiltak på seterkveene. Slike tiltak kan søkes tilskudd fra SMIL-ordningen.
- **Gjerding.** God gjerding er viktig for å styre beitet og bruke kveene på en god måte. Det kan søkes om tilskudd til gjerding gjennom SMIL-ordningen. Dårlige gjerder må fjernes av hensyn til mulig skade på beitedyr. Dette er setereierens ansvar.

3. Andre oppgaver

Pundarvangen - Grimsdalsdager

Grimsdalen har overtatt ansvaret for å arrangere marknadsdagen på Pundarvangen. Arrangementet er utvidet til hele helga under navnet «Grimsdalsdager 2019». Det er Ola Jon Angard som er kontaktperson fra styret i «Grimsdalen» og har tatt på seg samordningsansvaret for Grimsdalsdagene 2019 2. – 4. aug. Åge Sten Nilsen vil ha konsert på Tollevshaugen lørdag kveld med fest etterpå..

Grimsdalen på nett.

Grimsdalen har en egen Facebookside der setereiere, de som har beitedyr i Grimsdalen og andre som har tilknytning til Grimsdalen kan delta. Grimsdalsvegen har også egen nettside <https://grimsdalsvegen.no/>.

4. Hva skjer i Grimsdalen og i regi av organisasjonen *Grimsdalen* i sommer

- **Hesteslepp - Mandag 17. juni kl 1900 på Tollevshaugen:** Oppmøte i god tid. Oppstart av beitesesong i Grimsdalen - Sosialt samvær, kaffe, biteti.
- **Tollevshaugmessa - Søndag 14. juli kl 12.** Utendørs gudstjeneste på Tollevshaugen, Kirkekaffe.

- **Grimsdalsdager 2019 – 2. – 4. august**
 - **Fredag 2. aug. kl 2030. Hubertus Bryggeri – Ølsmaking.** Grimsdalshytta
 - **Lørdag 3. aug. kl 12–16. Rally Norge 1969 – 50-års-markering.** Tollevshaugen
 - Utstilling rallyriggede biler og andre kjøretøy fra 1960-tallet
 - Deltaker forteller om fartsetappen mellom bommene i Grimsdalen i 1969.
 - **Lørdag 3. aug. kl 18 - 01. Utendørs livekonsert med Åge Sten Nilsen kl 20.** Fest. Tollevshaugsetra. Bestillingsbuss - kontakt Kåre Moen, tlf 920 37 098
 - **Søndag 4. august kl 11-16. Marked på Pundarvangen**
 - **Søndag 4. august kl 13-16 Buffet** Grimsdalshytta.
- **Gjeterfest. Fredag 20. september. Grimsdalshytta er stengt, men vi må finne en annen løsning.** – Setereiere i Grimsdalen og dyreeiere er invitert. Påmelding til Berit Fiksdahl innen 15. sept.
- **Sankehelg beitedyr - Helga 21. og 22. september**
Oppmøte Barth-bue ved Bjørnsgardseter lørdag 21. sept. kl 09.30. Vi forutsetter at alle som har beitedyr i Grimsdalen deltar. Tidspunkt for sanking av hest fastsettes seinere.
- **Eventyrkvelder - Nordre Talleråssætre** hver søndag i perioden 7. juli – 18. aug. kl 1730 – 1900.
- **Grimsdalshytta – sommerprogram 2019** www.grimsdalshytta.turistforeningen.no
 - 2.-4. aug. Grimsdalsdager, se ovenfor
 - 19. og 20. aug. Vinsmaking/presentasjon av vinprodusent Jerome Vincent (bonde) Fra Domaine de Magord.
 - Konsert med Ragnhild Hemsing - dato ikke bestemt.

5. Kontaktopplysninger

Styret i Grimsdalen i 2019:

- Eivind Bjørnsgaard (leder), tlf. 482 84 899, bjons_88@hotmail.com
- Svein Tore Torsteingard (nestleder) tlf. 900 97 110, svein.tore.torsteingard@gmail.com
- Ole Martin Svelstad, (kasserer/regnskap) tlf 971 72 823, omsvelst@online.no
- Ola Jon Angard, styremedlem vara, tlf. 915 56 916, olangard@bbnett.no
- Erik Kristian Talleraas (Grimsdalen st.alm./Grimsdalsvegen AS), tlf. 482 46 111, etallera@bbnett.no
- Asgeir Myhrmoen (Dovre fjellstyre), tlf. 905 03 035, asgeir@fjellstyrene.no
- Berit Fiksdahl – sekretær Dovre kommune, Kongsvegen 4, 2662 Dovre, tlf. 474 54 481, berit.fiksdahl@dovre.kommune.no,
- **Grimsdalsdager 2019** – Ola Jon Angard tlf.915 56 916. olangard@bbnett.no

Gjeterne i 2018:

- Mette Berg, tlf. 932 53 173, mette@hovdegard.no
- Øystein Tønne, tlf. 915 58 295 oystein-tonne@hotmail.com

**Vi ser fram til en
god sommer i
Grimsdalen for
både folk og dyr!**

Spennende konsert på Tollevshaugen
lørdag 3. aug. med Åge Sten Nilsen